

KOHTU VALIKU KOKKULEPETE KONVENTSIOON

Käesoleva konventsiooni osalisriigid,

soovides parema õiguslase koostöö kaudu edendada rahvusvahelist kaubandust ja rahvusvahelisi investeeringuid,

uskudes, et kõnealust koostööd saab süvendada kohtualluvust ning tsiviil- ja kaubandusajades tehtud välismaiste kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist käsitlevate ühtsete eeskirjade abil,

uskudes, et kõnealune süvendatud koostöö nõuab eelkõige rahvusvahelist õiguskorda, mis tagaks õiguskindluse ja äritehingute poolte vahel sõlmitud ainupädeva kohtu valiku kokkulepete tõhususe ning reguleeriks kõnealustel kokkulepetel põhinevate kohtumenetluste raames vastu võetud kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist,

on otsustanud sõlmida käesoleva konventsiooni ja leppinud kokku järgmises.

I PEATÜKK – KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1 Kohaldamisala

1. Käesolevat konventsiooni kohaldatakse rahvusvaheliste juhtumite puhul tsiviil- ja kaubandusajade valdkonnas sõlmitud ainupädeva kohtu valiku kokkulepete suhtes.

2. II peatüki tähenduses peetakse rahvusvaheliseks juhtumiks mis tahes juhtumit, välja arvatud olukorda, kus kohtuvaidluse pooled on ühe ja sama osalisriigi residentid ning kus kohtuvaidluse pooled ja kohtuvaidlusega seotud muud asjaolud on hoolimata valitud kohtu asukohast seotud üksnes kõnealuse osalisriigiga.

3. III peatüki tähenduses peetakse rahvusvaheliseks juhtumiks sellist juhtumit, mille puhul on vajalik rakendada välismaise kohtuotsuse tunnustamise või täitmise põhimõtet.

Artikkel 2 Kohaldamisalast väljajätmine

1. Käesolevat konventsiooni ei kohaldata selliste ainupädeva kohtu valiku kokkulepete suhtes,

a) mille osaline on füüsiline isik, kes tegutseb peamiselt isiklikel, perekondlikel või majapidamisega seotud eesmärkidel (tarbija);

b) mis on seotud töölepingutega, sealhulgas kollektiivlepingutega.

2. Käesolevat konventsiooni ei kohaldata järgmistes küsimustes:

a) füüsiliste isikute õiguslik seisund ning õigus- ja teovõime;

- b) ülalpidamiskohustus;
- c) muud perekonnaõigusega seotud küsimused, sealhulgas abieluvaraga seotud küsimused ning muud abielust või abieluga sarnanevatest suhetest tulenevad õigused või kohustused;
- d) testamendid ja pärimisasjad;
- e) maksejõuetus, kokkulepped võlausaldajatega ja muud sarnased küsimused;
- f) reisijate- ja kaubavedu;
- g) merereostus, mereõiguslike nõuetega seotud vastutuse piiramine, üldavarii ning pukseerimine ja päästmine hädaolukorras;
- h) kartellidevastane tegevus (konkurentsi valdkond);
- i) vastutus tuumakahjustuste korral;
- j) isikukahju nõuded, mille on esitanud füüsiline isik või mis on esitatud füüsilise isiku nimel;
- k) materiaalse vara kahjustamisega seotud nõuded, mis ei ole seotud lepinguliste suhetega;
- l) kinnisvaraga seotud asjaõigused ja kinnisvara rendi õigused;
- m) juriidiliste isikute kehtivus, kehtetus või likvideerimine ning nende organite otsuste kehtivus;
- n) intellektuaalomandi õiguste, välja arvatud autoriõiguse ja sellega seotud õiguste kehtivus;
- o) intellektuaalomandi õiguste, välja arvatud autoriõiguse ja sellega seotud õiguste rikkumine; erandiks on juhud, mille puhul menetlus algatatakse poolte vahel sõlmitud sellise lepingu rikkumise suhtes, mille aluseks on kõnealused õigused, või mille puhul oleks võinud algatada menetluse sellise lepingu rikkumise suhtes;
- p) avalikes registrites sisalduvate kannete vaidlustamine.

3. Olenemata lõikest 2, ei jäeta käesoleva konventsiooni kohaldamisalast välja menetlusi, mille raames käsitletakse mõnda lõikes 2 loetletud küsimust eelküsimusena ja mitte menetluse objektina. Eelkõige ei jäeta menetlust konventsiooni kohaldamisalast välja juhul, kui kaitse kasutab mõnda lõikes 2 loetletud küsimust oma vastuväites, ent kõnealune küsimus ei ole menetluse objekt.

4. Käesolevat konventsiooni ei kohaldata vahekohtu ja sellega seotud menetluste suhtes.

5. Käesoleva konventsiooni kohaldamisalast ei jäeta menetlust välja pelgalt seetõttu, et üks menetluse osaline on riik, sealhulgas riigi valitsus, valitsusasutus või riiki esindav isik.

6. Käesolev konventsioon ei mõjuta mingil viisil riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide või nende varaga seotud privileege ega immunitete.

Artikkel 3 Ainupädeva kohtu valiku kokkulepped

Käesolevas konventsioonis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „ainupädeva kohtu valiku kokkulepe” – kahe või enama osalise vahel sõlmitud kokkulepe, mis vastab punktis c esitatud tingimustele ja milles nimetatakse konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamiseks ühe osalisriigi kohtud või ühe osalisriigi üks konkreetne kohus või mitu konkreetset kohut ning välistatakse mis tahes teiste kohtute pädevus kõnealuste vaidluste lahendamisel;

b) kui pooled ei ole selgesõnaliselt sätestanud teisiti, käsitatakse kohtu valiku kokkulepet, milles nimetatakse ühe osalisriigi kohtud või ühe osalisriigi üks konkreetne kohus või mitu konkreetset kohut, ainupädeva kohtu valiku kokkuleppena;

c) ainupädeva kohtu valiku kokkulepe tuleb sõlmida või jäädvustada

i) kirjalikult või

ii) mis tahes vahendi abil, mis võimaldab kokkuleppe tekstile vajaduse korral juurde pääseda ja seda kasutada;

d) mõne lepingu osana sõlmitud ainupädeva kohtu valiku kokkulepet käsitatakse lepingu muudest tingimustest sõltumatu kokkuleppena. Ainupädeva kohtu valiku kokkuleppe kehtivust ei saa vaidlustada pelgalt seetõttu, et leping ei kehti.

Artikkel 4 Muud mõisted

1. Käesolevas konventsioonis on „otsus” igasugune kohtulahend, mille kohus on konkreetsetes kohtuasjas teinud, sealhulgas dekreet või määrus, ning samuti kohtu (sealhulgas kohtuametniku) tehtud otsus kohtukulude kohta eeldusel, et otsust on võimalik tunnustada ja täita käesoleva konventsiooni raames. Ajutisi õiguskaitsemeetmeid otsusena ei käsitata.

2. Käesoleva konventsiooni kohaldamisel käsitletakse üksust või isikut, välja arvatud füüsilist isikut, selle riigi residendina,

a) kus on tema põhikirjajärgne asukoht;

b) mille õiguse alusel ta asutati;

c) kus on tema juhatuse asukoht või

d) kus on tema peamine äritegevuse koht.

II PEATÜKK – KOHTUALLUVUS

Artikkel 5 Valitud kohtu pädevus

1. Ainupädeva kohtu valiku kokkuleppes nimetatud ühe osalisriigi kohus või kohtud on pädevad tegema otsuseid kokkuleppe kohaldamisalasse jäävates kohtuasjades, välja arvatud juhul, kui kokkulepe on kõnealuse riigi õiguse kohaselt kehtetu.

2. Lõike 1 kohaselt pädev kohus ei tohi keelduda oma pädevuse rakendamisest, tuues põhjuseks, et kohtuvaidlus tuleks lahendada teise riigi kohtus.

3. Lõiked 1 ja 2 ei mõjuta järgmisi eeskirju:

a) eeskirjad nõude sisu või selle väärtusega seotud kohtupädevuse kohta;

b) eeskirjad kohtupädevuse jagunemise kohta konkreetse osalisriigi kohtusüsteemis. Juhul kui valitud kohus kaalub siiski kohtuasja edasiantmist, peaks ta vajalikul määral arvesse võtma poolte valikut.

Artikkel 6 Kokkuleppes nimetatud kohtu kohustused

Sellise osalisriigi kohus, kus ei asu kokkuleppes nimetatud kohus, peatab menetluse või lükkab tagasi kaebuse, mille suhtes kohaldatakse ainupädeva kohtu valiku kokkulepet. Erandiks on järgmised juhud:

a) kokkulepe on valitud kohtu asukohariigi õiguse kohaselt kehtetu;

b) üks kokkuleppeosaline ei olnud menetleva kohtu asukohariigi õiguse kohaselt pädev kokkulepet sõlmima;

c) kokkuleppe kohaldamisega kaasneks ilmselgelt ebaõiglane kohtlemine või selge vastuolu menetleva kohtu asukohariigi avaliku korraga;

d) kokkulepet ei saa vajalikul määral rakendada selle osalistest sõltumatutel erandlikel põhjustel või

e) valitud kohus on otsustanud kohtuasja menetlemisest loobuda.

Artikkel 7 Ajutised õiguskaitsemeetmed

Ajutised õiguskaitsemeetmed ei kuulu käesoleva konventsiooni kohaldamisalasse. Käesoleva konventsiooniga ei nähta ette ega välistata ajutiste õiguskaitsemeetmete võimaldamist, nende võimaldamisest keeldumist või nende lõpetamist mõne osalisriigi kohtu poolt ning ei mõjutata kohtuvaidluse poolte võimalust taotleda kõnealuseid meetmeid või kohtute võimalust kõnealuseid meetmeid võimaldada, nende võimaldamisest keelduda või need lõpetada.

III PEATÜKK – TUNNUSTAMINE JA TÄITMINE

Artikkel 8 Tunnustamine ja täitmine

1. Ainupädeva kohtu valiku kokkuleppes nimetatud osalisriigi kohtu otsust tunnustatakse ja täidetakse teises osalisriigis kooskõlas käesoleva peatükiga. Otsuse tunnustamisest või täitmisest võib keelduda ainult käesolevas konventsioonis nimetatud põhjustel.

2. Ilma et see piiraks käesoleva peatüki sätete kohaldamiseks vajalikku läbivaatamist, ei ole lubatud läbi vaadata kohtuotsuse teinud kohtu otsust. Kohtu jaoks, kelle poole on pöördutud,

on siduvad need asjaolud, mis on kohtuotsuse teinud kohtu pädevuse aluseks, välja arvatud juhul, kui otsus tehti tagaselja.

3. Otsust tunnustatakse ainult juhul, kui see kehtib otsuse teinud kohtu asukohariigis, ning täidetakse ainult juhul, kui see kuulub täitmisele otsuse teinud kohtu asukohariigis.

4. Otsuse tunnustamise või täitmise võib edasi lükata või selle tunnustamisest või täitmisest võib keelduda, kui otsus kuulub läbivaatamisele selle teinud kohtu asukohariigis või kui kohtuasja läbivaatamise taotluse esitamise tähtaeg ei ole veel möödunud. Keeldumine ei välista otsuse tunnustamise või täitmise taotlemist edaspidi.

5. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka sellises kohtus tehtud otsuse suhtes, kellele asjaomase osalisriigi pädev kohus on artikli 5 lõikes 3 sätestatud korras kohtuasja riiklikul tasandil edasi andnud. Kui pädev kohus on kaalunud kohtuasja edasiandmist teisele kohtule, võib keelduda otsuse tunnustamisest või täitmisest kohtuvaidluse selle poole suhtes, kes esitas ette nähtud aja jooksul kohtuasja edasiandmise suhtes vaide otsuse teinud kohtu asukohariigis.

Artikkel 9 Tunnustamisest või täitmisest keeldumine

Tunnustamisest või täitmisest võib keelduda, kui

a) kokkulepe on valitud kohtu asukohariigi õiguse kohaselt kehtetu, ning välja arvatud juhul, kui valitud kohus on otsustanud, et kokkulepe kehtib;

b) üks kokkuleppeosaline ei olnud tunnustamise või täitmise taotluse saanud riigi õiguse kohaselt pädev kokkulepet sõlmima;

c) menetluse algatamise dokument või samaväärne dokument, mis sisaldab nõude olulisemaid elemente,

i) jõudis kostjani liiga hilja ja sellisel viisil, mis ei võimaldanud tal oma kaitset korraldada, välja arvatud juhul, kui kostja võttis hagi suhtes seisukoha, ilma et ta oleks dokumentide puudulikku kättetoimetamist kohtuotsuse teinud kohtus vaidlustanud, eeldusel et kohtuotsuse teinud kohtu asukohariigi õiguse kohaselt oleks selline vaidlustamine lubatud, või

ii) jõudis taotluse saanud riigis kostjani sellisel viisil, mis ei vasta taotluse saanud riigi põhimõtetele dokumentide kättetoimetamise valdkonnas;

d) otsuseni jõuti kohtumenetluses toime pandud pettuse tõttu;

e) tunnustamine või täitmine oleks selges vastuolus taotluse saanud riigi avaliku korraga, sealhulgas juhul, kui kohtuotsuseni viiv konkreetne menetlus oli vastuolus kõnealuse riigi õiglaste menetluse põhimõtetega;

f) otsus on vastuolus otsusega, mis tehti taotluse saanud riigis samade poolte vahel aset leidnud kohtuvaidluse lahendamiseks, või

g) otsus on vastuolus varasema otsusega, mis tehti mõnes teises riigis samade poolte vahel ja samas asjas aset leidnud kohtuvaidluse lahendamiseks, eeldusel et varasem otsus vastab tingimustele, mis on vajalikud selle tunnustamiseks taotluse saanud riigis.

Artikkel 10 Eelküsimused

1. Kui menetluse eelküsimusena tõstatatakse artikli 2 lõikega 2 konventsiooni kohaldamisalast välja jäetud küsimus või artiklis 21 nimetatud konkreetne küsimus, ei kuulu selles küsimuses tehtud eelotsus käesoleva konventsiooni raames tunnustamisele või täitmisele.

2. Kui kohtuotsus põhineb artikli 2 lõikega 2 konventsiooni kohaldamisalast välja jäetud küsimuses tehtud eelotsusel, võib kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest selles osas keelduda.

3. Kui eelotsuses käsitletakse intellektuaalomandi õiguste, välja arvatud autoriõiguse või sellega seotud õiguse kehtivust, võib kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest lõike 2 kohaselt keelduda või selle tunnustamise või täitmise edasi lükata ainult juhul, kui

a) eelotsus on vastuolus kohtuotsuse või pädeva asutuse otsusega, mis on tehtud samas asjas ja selles riigis, mille õiguse alusel intellektuaalomandi õigus tekkis, või

b) intellektuaalomandi õiguse kehtivuse küsimuses algatatud menetlus on kõnealuses riigis pooleli.

4. Kui kohtuotsus põhineb eelotsusel, mille aluseks oleva küsimuse suhtes on taotluse saanud riik esitanud artikli 21 kohase deklaratsiooni, võib kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest selles osas keelduda.

Artikkel 11 Kahju hüvitamine

1. Kui kohtuotsusega nähakse ette kahjuhüvitis, sealhulgas hoiatav või karistuslik kahjuhüvitis, millest ei piisa kannatanud poole tegeliku kahju või kaotuse hüvitamiseks, võib otsuse tunnustamisest või täitmisest selles osas keelduda.

2. Kohus, kelle poole on pöördutud, kaalub, kas ja millisel määral saab kohtuotsuse teinud kohtu otsusega ette nähtud kahjuhüvitist kasutada menetluskulude katmiseks.

Artikkel 12 Kohtulikud kompromissid (transactions judiciaires)

Kohtulikud kompromissid (*transactions judiciaires*), mille on heaks kiitnud ainupädeva kohtu valiku kokkuleppes nimetatud osalisriigi kohus või mis on sõlmitud kõnealuses kohtus peetava kohtumenetluse raames ning mida täidetakse menetleva kohtu asukohariigis samaväärselt kohtuotsustega, kuuluvad käesoleva konventsiooni raames täitmisele samaväärselt kohtuotsustega.

Artikkel 13 Esitatavad dokumendid

1. Otsuse tunnustamist või täitmist taotlev kokkuleppeosaline esitab järgmised dokumendid:

a) kohtuotsuse täielik ja tõestatud koopia;

b) ainupädeva kohtu valiku kokkulepe, selle tõestatud koopia või muu kokkuleppe olemasolule viitav tõendav dokument;

c) tagaseljaotsuse korral selline dokument või dokumendi tõestatud koopia, millega tõendatakse, et menetluse algatamise dokument või samaväärne dokument on kohtusse ilmumata jätnud poolele edastatud;

d) dokumendid, millega tõendatakse, et kohtuotsus on menetleva kohtu asukohariigis kehtiv või seda saab kõnealusel riigis vajaduse korral täitmisele pöörata;

e) artiklis 12 viidatud juhul menetleva kohtu tõend selle kohta, et kohtulik kompromiss või selle konkreetne osa kuulub menetleva kohtu asukohariigis täitmisele samaväärselt kohtuotsusega.

2. Kui kohus, kelle poole on pöördutud, ei ole kohtuotsuse sisu põhjal võimeline kindlaks tegema, kas otsus vastab käesoleva peatüki tingimustele, võib ta nõuda vajalike dokumentide esitamist.

3. Kohtuotsuse tunnustamise või täitmise taotlusele võib lisada dokumendi, mille on väljastanud mõni menetleva kohtu asukohariigi kohus (sealhulgas kohtuametnik) ning mille vorm vastab Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi soovitatud ja avaldatud vormile.

4. Kui käesolevas artiklis osutatud dokumendid ei ole koostatud taotluse saanud riigi ametlikus keeles ning juhul kui taotluse saanud riigi õigusega ei ole ette nähtud teisiti, tuleb dokumentidele lisada kinnitatud tõlge taotluse saanud riigi ametlikku keelde.

Artikkel 14 Menetlus

Kui käesolevas konventsioonis ei ole sätestatud teisiti, toimub kohtuotsuse tunnustamise menetlus, täitmismääruse väljaandmine, täitmise registreerimine ning otsuse täitmine taotluse saanud riigi õiguse alusel. Kohus, kelle poole on pöördutud, peab tegutsema viivitamatult.

Artikkel 15 Võimalus tunnustada või täita kohtuotsuse eraldatavat osa

Kohtuotsuse eraldatava osa tunnustamine või täitmine on lubatud, kui selle kohta on esitatud eraldi taotlus või kui käesoleva konventsiooni raames on võimalik tunnustada või täita ainult osa kohtuotsusest.

IV PEATÜKK – ÜLDSÄTTED

Artikkel 16 Üleminekusätted

1. Käesolevat konventsiooni kohaldatakse ainupädeva kohtu valiku kokkulepete suhtes, mis on sõlmitud valitud kohtu asukohariigis pärast konventsiooni jõustumist.

2. Käesolevat konventsiooni ei kohaldata menetluste suhtes, mis algatati menetleva kohtu asukohariigis enne konventsiooni jõustumist.

Artikkel 17 Kindlustus- ja edasikindlustuslepingud

1. Kindlustus- või edasikindlustuslepingu alusel algatatud menetlusi ei jäeta käesoleva konventsiooni kohaldamisalast välja pelgalt seetõttu, et kindlustus- või edasikindlustusleping hõlmab küsimusi, mis ei kuulu käesoleva konventsiooni kohaldamisalasse.

2. Kindlustus- või edasikindlustuslepingust tulenevaid kohustusi käsitleva kohtuotsuse tunnustamist ja täitmist ei tohi piirata või selle tunnustamisest ja täitmisest keelduda pelgalt seetõttu, et lepingust tulenev kohustus hõlmab ka kohustust maksta kindlustatud või edasikindlustatud isikule hüvitist seoses

a) juhtumiga, mille suhtes käesolevat konventsiooni ei kohaldata, või

b) kahju hüvitamisega, mille suhtes võidakse kohaldada artiklit 11.

Artikkel 18 Legaliseerimisest loobumine

Käesoleva konventsiooni raames edastatavaid või väljastatavaid dokumente ei legaliseerita ning nende suhtes ei kohaldata muid samalaadseid formaalsusi, sealhulgas apostilli nõuet.

Artikkel 19 Kohtualluvust piirav deklaratsioon

Riik võib esitada deklaratsiooni selle kohta, et tema kohtutel on õigus keelduda ainupädeva kohtu valiku kokkuleppega hõlmatud kohtuvaidluste lahendamisest, kui peale valitud kohtu asukoha puudub muu side kõnealuse riigi ja kohtuvaidluse poolte või kohtuvaidluse vahel.

Artikkel 20 Tunnustamist ja täitmist piirav deklaratsioon

Riik võib esitada deklaratsiooni selle kohta, et tema kohtutel on õigus keelduda teise osalisriigi kohtus tehtud otsuse tunnustamisest või täitmisest, kui kohtuvaidluse pooled on taotluse saanud riigi residendid ning kui peale valitud kohtu asukoha on kohtuvaidluse pooled ja kohtuvaidlusega seotud muud asjaolud seotud üksnes taotluse saanud riigiga.

Artikkel 21 Konkreetsete küsimuste kohta esitatav deklaratsioon

1. Kui riigil on tõsine soov loobuda käesoleva konventsiooni kohaldamisest mõne konkreetse küsimuse suhtes, võib ta esitada sellekohase deklaratsiooni. Kõnealuse deklaratsiooni esitanud riik tagab, et esitatud deklaratsiooni kohaldamisala ei ulatuks vajalikust kaugemale, ning et deklaratsiooni aluseks olev konkreetne küsimus oleks selgelt ja täpselt piiritletud.

2. Kõnealuse konkreetse küsimuse suhtes ei kohaldata konventsiooni

a) deklaratsiooni esitanud osalisriigis;

b) teistes osalisriikides, kui ainupädeva kohtu valiku kokkuleppes on ainupädeva kohtuna nimetatud deklaratsiooni esitanud riigi kohtud või selle üks või mitu konkreetset kohtu.

Artikkel 22 Ainupädevuseta kohtu valiku kokkulepet käsitlevad vastastikused deklaratsioonid

1. Konventsiooni osalisriik võib esitada deklaratsiooni selle kohta, et tema kohtud tunnustavad ja täidavad teise osalisriigi selliste kohtute otsuseid, mis on kindlaks määratud kahe või enama osalise vahel sõlmitud ja artikli 3 punktide c vastavas kohtu valiku kokkuleppes, milles on nimetatud konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamise eesmärgil ühe või enama osalisriigi kohus või kohtud (ainupädevuseta kohtu valiku kokkulepe).

2. Kui taotletakse ühes kõnealuse deklaratsiooni esitanud osalisriigis tehtud otsuse tunnustamist või täitmist teises deklaratsiooni esitanud osalisriigis, kuulub otsus käesoleva konventsiooni raames tunnustamisele ja täitmisele juhul,

a) kui kohtuotsuse teinud kohus oli kindlaks määratud ainupädevuseta kohtu valiku kokkuleppes;

b) kui puudub otsus, mis on tehtud mõnes teises kohtus, milles oleks võinud menetluse algatada ainupädevuseta kohtu valiku kokkuleppe alusel, ning kui samade poolte vahel ja samas asjas ei ole pooleli menetlus mõnes teises samadele tingimustele vastavas kohtus ning

c) kui kohtuotsuse teinud kohus oli esimene kohus, kelle poole pöörduti.

Artikkel 23 Ühtlane tõlgendamine

Käesoleva konventsiooni tõlgendamisel tuleb arvesse võtta selle rahvusvahelist iseloomu ja ühtlase kohaldamise vajadust.

Artikkel 24 Konventsiooni kohaldamise läbivaatamine

Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi peasekretär korraldab regulaarselt

a) käesoleva konventsiooni ja selle deklaratsioonide kohaldamise läbivaatamise ning

b) arutelu käesoleva konventsiooni muutmise vajaduse üle.

Artikkel 25 Ühtlustamata õigussüsteemid

1. Kui osalisriigi eri territoriaalüksustes kehtib käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimuste käsitlemisel kaks või enam õigussüsteemi,

a) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuse riigi õigusele või menetluskorrale vajaduse korral viitena asjaomase territoriaalüksuse õigusele või menetluskorrale;

b) käsitatakse mis tahes viidet alalisele elukohale kõnealuses riigis vajaduse korral viitena alalisele elukohale asjaomasel territoriaalüksuses;

c) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuse riigi kohtule või kohtutele vajaduse korral viitena asjaomase territoriaalüksuse kohtule või kohtutele;

d) käsitatakse mis tahes viidet seotusele kõnealuse riigiga vajaduse korral viitena seotusele asjaomase territoriaalüksusega.

2. Olenemata lõikest 1, ei ole osalisriik, kellel on kaks või enam territoriaalüksust, kus kehtivad eri õigussüsteemid, kohustatud kohaldama käesolevat konventsiooni selliste küsimuste suhtes, mis puudutavad ainult konkreetset territoriaalüksust.

3. Sellise osalisriigi kohus, kellel on kaks või enam territoriaalüksust, kus kehtivad eri õigussüsteemid, ei ole kohustatud tunnustama või täitma teises osalisriigis tehtud kohtuotsust ainuüksi põhjusel, et kohtuotsust on käesoleva konventsiooni raames tunnustatud või täidetud sama riigi teises territoriaalüksuses.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes.

Artikkel 26 Seos teiste rahvusvaheliste õigusaktidega

1. Käesolevat konventsiooni tuleb võimalikult suures ulatuses tõlgendada nii, et see sobiks kokku osalisriikides kehtivate teiste lepingutega, olenemata sellest, kas need on sõlmitud enne või pärast käesolevat konventsiooni.

2. Käesolev konventsioon ei mõjuta osalisriigis enne või pärast käesolevat konventsiooni sõlmitud lepingu kohaldamist selliste juhtumite suhtes, mille puhul ükski pool ei ole resident sellises konventsiooni osalisriigis, mis ei ole lepingu osaline.

3. Käesolev konventsioon ei mõjuta osalisriigis enne käesoleva konventsiooni jõustumist sõlmitud lepingu kohaldamist, kui käesoleva konventsiooni kohaldamine oleks vastuolus kõnealuse osalisriigi kohustustega mõne kolmanda riigi suhtes. Käesolevat lõiget kohaldatakse ka selliste lepingute suhtes, millega muudetakse või asendatakse kõnealuses osalisriigis enne käesoleva konventsiooni jõustumist sõlmitud leping, välja arvatud juhul, kui lepingu muutmise või asendamine põhjustaks uusi vastuolusid käesoleva konventsiooniga.

4. Käesolev konventsioon ei mõjuta osalisriigis enne või pärast käesolevat konventsiooni sõlmitud lepingu kohaldamist, kui lepingu alusel taotletakse sellise osalisriigi kohtus tehtud otsuse tunnustamist või täitmist, kes on samal ajal ka kõnealuse lepingu osaline. Otsust ei tohi siiski tunnustada või täita väiksemas ulatuses kui seda tehtaks käesoleva konventsiooni raames.

5. Käesolev konventsioon ei mõjuta osalisriigis sellise lepingu kohaldamist, millega reguleeritakse kohtualluvust või kohtuotsuste tunnustamist või täitmist konkreetse õigusküsimuse puhul, ning seda ka siis, kui leping on sõlmitud pärast käesoleva konventsiooni jõustumist ja kui lepinguga hõlmatud riigid on käesoleva konventsiooni osalised. Käesolevat lõiget kohaldatakse üksnes juhul, kui osalisriik on esitanud lepingu kohta käesoleva lõike kohase deklaratsiooni. Deklaratsiooni esitamise korral ja mis tahes vastuolude puhul ei ole teised osalisriigid kohustatud käesolevat konventsiooni kõnealuse konkreetse õigusküsimuse suhtes kohaldama, kui ainupädeva kohtu valiku kokkuleppes on nimetatud deklaratsiooni esitanud osalisriigi kohtud või selle üks või mitu konkreetset kohut.

6. Käesolev konventsioon ei mõjuta konventsioonis osaleva piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonis enne või pärast konventsiooniga liitumist vastu võetud eeskirjade kohaldamist,

- a) kui kumbki kohtuvaidluse pool ei ole sellise konventsiooni osalisriigi resident, mis ei ole piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liige;
- b) kui kõne all on kohtuotsuste vastastikune tunnustamine või täitmine piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liikmesriikides.”

V PEATÜKK – LÕPPSÄTTED

Artikkel 27 Allakirjutamine, ratifitseerimine, vastuvõtmine, heakskiitmine või ühinemine

1. Käesolev konventsioon on allakirjutamiseks avatud kõikidele riikidele.
2. Käesolev konventsioon kuulub allakirjutanud riikide poolt ratifitseerimisele, vastuvõtmisele või heakskiitmisele.
3. Käesolev konventsioon on ühinemiseks avatud kõikidele riikidele.
4. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjad antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi Välisministeeriumile, kes on konventsiooni hoiulevõtja.

Artikkel 28 Ühtlustamata õigussüsteeme käsitlevad deklaratsioonid

1. Kui riigil on kaks või enam territoriaalüksust, kus kehtivad käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimuste käsitlemisel erinevad õigussüsteemid, võib riik konventsioonile alla kirjutades, seda ratifitseerides, vastu võttes, heaks kiites või sellega ühinedes esitada deklaratsiooni selle kohta, et ta kohaldab käesolevat konventsiooni kõigi oma territoriaalüksuste suhtes või ainult ühe või mõne territoriaalüksuse suhtes, ning võib oma deklaratsiooni igal ajal muuta, esitades uue deklaratsiooni.
2. Igast sellisest deklaratsioonist teatatakse konventsiooni hoiulevõtjale ja täpsustatakse seejuures konkreetsed territoriaalüksused, mille suhtes konventsiooni kohaldatakse.
3. Kui riik ei ole käesoleva artikli kohast deklaratsiooni esitanud, kohaldatakse konventsiooni asjaomase riigi kõigi territoriaalüksuste suhtes.
4. Käesolevat artiklit ei kohaldata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes.

Artikkel 29 Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid

1. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, mille liikmed on üksnes suveräänsed riigid ja mis on pädev mõnes käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimuses või kõigis käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimustes, võib samuti konventsioonile alla kirjutada, selle vastu võtta, heaks kiita või sellega ühineda. Sellisel juhul on piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonil osalisriigi õigused ja kohustused, tingimusel et ta on pädev käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimustes.

2. Konventsioonile alla kirjutades, seda vastu võttes, heaks kiites või sellega ühinedes teatab piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon konventsiooni hoiulevõtjale kirjalikult, millistes konventsiooniga hõlmatud küsimustes on tema liikmesriigid talle pädevuse andnud. Organisatsioon teatab konventsiooni hoiulevõtjale viivitamatult kirjalikult kõikidest muutustest, mis on tema pädevuses toimunud võrreldes käesoleva lõike kohaselt edastatud eelmise teatega.

3. Käesoleva konventsiooni jõustamisel ei võeta arvesse piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni poolt hoiule antud dokumente, kui piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon ei ole esitanud artikli 30 kohast deklaratsiooni selle kohta, et tema liikmesriigid ei kavatse saada käesoleva konventsiooni osalisteks.

4. Käesolevas konventsioonis tehtava mis tahes viitega osalisriigile või riigile peetakse vajaduse korral silmas ka konventsioonis osalevat piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni.

Artikkel 30 Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni ühinemine konventsiooniga ilma organisatsiooni liikmesriike kaasamata

1. Konventsioonile alla kirjutades, seda vastu võttes, heaks kiites või sellega ühinedes võib piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon esitada deklaratsiooni selle kohta, et tal on pädevus kõigis konventsiooniga hõlmatud küsimustes ning et tema liikmesriigid ei saa konventsiooniosalisteks, ent konventsioon on nende suhtes siduv, kuna sellele kirjutab alla, selle võtab vastu, kiidab heaks või sellega ühineb piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon.

2. Kui piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon on esitanud lõike 1 kohase deklaratsiooni, peetakse konventsioonis tehtava mis tahes viitega osalisriigile või riigile vajaduse korral silmas ka organisatsiooni liikmesriike.

Artikkel 31 Jõustumine

1. Käesolev konventsioon jõustub teise artiklis 27 osutatud ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmisele järgnenud kolmekuulise ajavahemiku möödudes alanud kuu esimesel päeval.

2. Seejärel jõustub käesolev konventsioon

a) iga riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes, kes konventsiooni järgnevalt ratifitseerib, vastu võtab, heaks kiidab või sellega ühineb, tema ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmisele järgnenud kolmekuulise ajavahemiku möödudes alanud kuu esimesel päeval;

b) territoriaalüksuse suhtes, millele on kooskõlas artikli 28 lõikega 1 laiendatud käesoleva konventsiooni kohaldamist, kõnealusel artiklis osutatud deklaratsioonist teatamisele järgnenud kolmekuulise ajavahemiku möödudes alanud kuu esimesel päeval.

Artikkel 32 Deklaratsioonid

1. Artiklites 19, 20, 21, 22 ja 26 osutatud deklaratsioone võib esitada konventsioonile allakirjutamise, selle ratifitseerimise, vastuvõtmise, heakskiitmise või sellega ühinemise ajal või hiljem ning neid võib igal ajal muuta või tühistada.
2. Deklaratsioonidest, nendes tehtavatest muudatustest ja deklaratsioonide tühistamisest tuleb konventsiooni hoiulevõtjale teatada.
3. Konventsioonile allakirjutamise, selle ratifitseerimise, vastuvõtmise, heakskiitmise või sellega ühinemise ajal esitatud deklaratsioon jõustub samaaegselt konventsiooni jõustumisega asjaomase riigi suhtes.
4. Hiljem tehtud deklaratsioon, muudetud deklaratsioon või deklaratsiooni tühistamine jõustub konventsiooni hoiulevõtja poolt teate kättesaamisele järgnenud kolmekuulise ajavahemiku möödudes alanud kuu esimesel päeval.
5. Artiklis 19, 20, 21 ja 26 osutatud deklaratsioone ei kohaldata selliste ainupädeva kohtu valiku kokkulepete suhtes, mis on sõlmitud enne deklaratsioonide jõustumist.

Artikkel 33 Denonsseerimine

1. Käesoleva konventsiooni võib denonsseerida, teatades sellest kirjalikult konventsiooni hoiulevõtjale. Denonsseerimine võib piirduda konkreetsete territoriaalüksustega mõnes sellises ühtlustamata õigussüsteemis, mille suhtes konventsiooni kohaldatakse.
2. Denonsseerimine jõustub konventsiooni hoiulevõtja poolt teate kättesaamise kuupäevale järgnenud kaheteistkümnepäevase ajavahemiku möödudes alanud kuu esimesel päeval. Kui teates on denonsseerimise jõustumiseks ette nähtud pikem ajavahemik, jõustub denonsseerimine konventsiooni hoiulevõtja poolt teate kättesaamise kuupäevale järgnenud kindlaksmääratud pikema ajavahemiku möödudes.

Artikkel 34 Teated, mille edastab konventsiooni hoiulevõtja

Konventsiooni hoiulevõtja edastab Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi liikmetele ning teistele riikidele ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidele, kes on konventsioonile kooskõlas artiklitega 27, 29 ja 30 alla kirjutanud, selle ratifitseerinud, vastu võtnud, heaks kiitnud või sellega ühinenud, järgmise teabe:

- a) iga artiklites 27, 29 ja 30 osutatud allakirjutamine, ratifitseerimine, vastuvõtmine heakskiitmine ja ühinemine;
- b) käesoleva konventsiooni jõustumiskuupäev vastavalt artiklile 31;
- c) artiklites 19, 20, 21, 22, 26, 28, 29 ja 30 osutatud deklaratsioonide esitamine, nendest teatamine, nende muutmine ja tühistamine;
- d) iga artiklis 33 osutatud denonsseerimine.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 30. juunil 2005 Haagis inglise ja prantsuse keeles, kusjuures tekstid on võrdselt autentsed ja need on koostatud ühes eksemplaris, mis antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi valitsuse arhiivi ning mille tõestatud koopia edastatakse diplomaatiliste kanalite kaudu kõikidele riikidele, kes olid Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi liikmesriigid selle kahekümnendal istungjärgul, ning kõikidele kõnealusel istungjärgul osalenud riikidele.